

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Затверджено
На засіданні кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри

доц. В.С. Корнят

**Силабус з навчальної дисципліни «Основи соціально-правового захисту особистості»,
що викладається в межах ОПІ Соціальна педагогіка першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота**

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Основи соціально-правового захисту особистості
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Столярчук Ольга Юріївна, доктор філософії соціальної роботи, асистент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Перга Анастасія Анатоліївна, асистент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: olha.stolyaruk@lnu.edu.ua конт. тел.: 0969615493 ел. пошта: Anastasiia.Perha@lnu.edu.ua конт. тел.: 0634670354
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Щовівторка, 09.30 – 10.30 (кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, в. Туган-Барановського, 7) Консультації в день проведення лекційних/практичних занять (за попередньою домовленістю). Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/osnovy-sotsialno-pravovoho-zakhystu-osobystosti

<p>Інформація про дисципліну</p>	<p>Зміст навчальної дисципліни «Основи соціально-правового захисту особистості» розроблено з метою формування теоретичних та практичних знань у бакалаврів соціальної роботи щодо нормативно-правових та теоретико-методологічних основ соціального та правового захисту особистості; розуміння механізму реалізації міжнародної та державної політики у сфері соціально-правового захисту особистості та забезпеченні дотриманню прав людини.</p> <p>Курс спрямований на підготовку майбутніх фахівців у галузі соціальної роботи до конкретних практичних дій у межах своєї компетенції у сфері захисту прав та інтересів людей, дітей, вразливих категорій населення та суспільства загалом, уміння застосовувати теоретичні та практичні знання у сфері соціально-правового законодавства у рамках захисту прав клієнтів та покращення їхнього благополуччя, сприяння та поширення в локальній практиці антидискримінаційних практикам та впровадженні в діяльність соціальних служб підходу, заснованому на правах людини.</p>
<p>Коротка анотація дисципліни</p>	<p>Дисципліна ««Основи соціально-правового захисту особистості»» є нормативною дисципліною зі спеціальності «231 Соціальна робота» для освітньої програми «Соціальна педагогіка», яка викладається для студентів другого року навчання денної та заочної форми в 4 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Метою вивчення нормативної/ дисципліни «Основи соціально-правового захисту особистості» є формування теоретичних та практичних знань у бакалаврів соціальної роботи щодо нормативно-правових та теоретико-методологічних основ соціального та правового захисту особистості; розуміння механізму реалізації міжнародної та державної політики у сфері соціально-правового захисту особистості та забезпеченні дотриманню прав людини, навиків практичних дій у межах своєї компетенції у сфері захисту прав та інтересів людей, дітей, вразливих категорій населення та суспільства загалом, уміння застосовувати теоретичні та практичні знання у сфері соціально-правового законодавства у рамках захисту прав клієнтів та покращення їхнього благополуччя, сприяння та поширення в локальній практиці антидискримінаційної політики та впровадженні в діяльність соціальних служб підходу, заснованому на правах людини.</p> <p>Завдання (цілі) курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • набуття теоретичних знань щодо нормативно-правових та теоретико-методологічних основ соціального та правового захисту особистості та вміння розрізняти структуру та організаційно-правові форми прав людини на соціальне забезпечення та соціальний захист, юридичні механізми їх реалізації; • знаходити і аналізувати необхідні нормативно-правові і підзаконні акти, враховувати зміни, доповнення, поправки до статей законів України, що забезпечують право на соціальний захист,

	<p>соціальне забезпечення;</p> <ul style="list-style-type: none"> • розуміння механізму реалізації міжнародної та державної політики у сфері соціально-правового захисту особистості та забезпеченні дотриманню прав людини; • сприяння та поширення в локальній діяльності антидискримінаційних практик та підходу, заснованому на правах людини; • формування практичних навиків вміння представляти права та інтереси клієнта у установах та організаціях різного роду.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рабінович, П. М. (2016). Міжнародні стандарти прав людини: властивості, загальне поняття, класифікація. <i>Вісник Національної академії правових наук України</i>, (1), 19-29. 2. Загоруй, І. С. (2016). Поняття «права людини»: теоретико-правові підходи до розуміння прав людини. <i>Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені ЕО Дідоренка</i>, 2(74), 66-82. 3. Дахова, І. І. (2018). Обмеження реалізації прав і свобод людини: конституційне регулювання та практика Європейського Суду з прав людини. <i>Форум права</i>, (4), 17-25. 4. Савельєва, Н. (2008). <i>Основи соціально-правового захисту особистості: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка»</i>. Полтава: ПДПУ, 268 с. 5. Смолярова, М. (2017) <i>Право соціального захисту [Електронний ресурс]: Практикум</i> / М. Л. Смолярова. Електрон. дані. Запоріжжя: ЗНТУ. 6. Сташків, Б.(2016). <i>Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник</i> / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ "ПВК "Десна", 692 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Белуга, Ю. М., & Грабовська, Г. М. (2022). Особливості влаштування дітей до дитячих будинків та прийомних сімей під час воєнного стану. <i>Аналітично-порівняльне правознавство</i>, (1), 46-50. 2. Галкіна, О. А., & Конишева, А. І. (2019). Проблеми сучасної системи соціального захисту осіб з інвалідністю. <i>Головний редактор</i>, 294. 3. Гніденко, А. Т. (2022). Особливості правового регулювання охорони праці жінок та молоді. <i>Innovative trends of science and practice, tasks and ways to solve them</i>, 16, 233. 4. Гордієнко, Є. П. (2020). Світовий досвід формування та реалізації політики соціального захисту учасників бойових дій. <i>Вісник НАДУ, Соціальна і гуманітарна політика</i>, (1), 86-94. 5. Грицай, І. (2018). Принцип гендерної рівності: вітчизняний досвід і міжнародні стандарти. <i>Jurnalul</i>

juridic național: teorie și practică, 2(3), 13-16.

6. Дубчак, Л. М. (2019). Міжнародна політика захисту прав людини в умовах глобалізації. *Право та державне управління*, (1), 34.
7. Завгородній, В. А. (2019). Вплив практики Європейського Суду з прав людини на різні сфери суспільного життя (теоретико-правовий аспект). *Соціально-гуманітарні виміри правової держави: еволюційна парадигма*. Дніпро: ДДУВС, 118-122.
8. Заїка, А. (2018). Міжнародно-правові (європейські) стандарти захисту від гендерної дискримінації. *Problems of legality*, (143), 30-38.
9. Князькова, Л. М. (2022). Напрями соціального захисту населення у зв'язку з військовою агресією росії проти України. *Прикарпатський юридичний вісник*, (1 (42)), 64-69.
10. Кушніренко, О. Г. (2019). Міжнародно-правові стандарти права людини на достатній рівень життя та їх імплементація в соціальній політиці України. *Право і суспільство*, (6), 44-50.
11. Логвиненко, Б. О. (2021). Дискусійні питання ратифікації Україною конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульської конвенції). *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*, (1), 135-139.
12. Лозінська, С. В. (2022). Тимчасовий захист та статус біженця в умовах збройного конфлікту. *П 68 Правові засади організації та здійснення публічної влади*, 238.
13. Матрос, О. (2020). Історія становлення інклюзивної освіти в незалежній Україні: соціально-правовий аспект. *Соціальна робота та соціальна освіта*, (4), 105-111.
14. Новосельська, І. В., & Миронюк, О. І. (2019). Імплементація міжнародних стандартів щодо соціального захисту в національне законодавство України. *Dictum factum*, (3), 6-6.
15. Петришин, Л. (2022). Соціальне забезпечення ВПО як реабілітаційний аспект відновлення соціального статусу в умовах військового конфлікту. *Збірник тез II Міжнародної наукової конференції „Воєнні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки“*, 24-27.
16. Пильгун, Н. В. (2019). *Соціально-правовий механізм забезпечення прав людини в Україні* (Doctoral dissertation, Юриспруденція в сучасному інформаційному просторі:[Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, Національний авіаційний університет, 1 березня 2019 р.] Том 1.–Тернопіль: Вектор, 2019.–394 с.).
17. Погорелова, О. С. (2019). *Проблемні питання соціального захисту працівників-мігрантів* (Doctoral dissertation, Правове забезпечення соціальної безпеки в умовах євроінтеграційних процесів).
18. Самара, В. С. (2020). Соціально-правовий статус осіб з інвалідністю у системі державного соціального захисту. *Історія та теорія держави та права, філософія права*, 62.

	<p>19. Сіньова, Л. М. (2020). <i>До річниці Чорнобильської катастрофи: соціально-правовий аспект</i> (Doctoral dissertation, Правове забезпечення соціальної сфери: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 27 травня 2020 року)/за заг. ред. д. ю. н., проф. ГІ Чанишевої.-Одеса: Фенікс, 2020.-328 с.).</p> <p>Інтернет-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/ (Наукова бібліотека імені Стефаніка) 2. https://www.msp.gov.ua/ (Міністерство соціальної політики України) 3. https://minjust.gov.ua/ (Міністерство юстиції України)
<p>Обсяг курсу</p>	<p><u>Денна форма навчання:</u> 64 години аудиторних занять. З них 32 години - лекцій, 32 години - практичних занять та 26 годин самостійної роботи.</p> <p><u>Заочна форма навчання:</u> 18 годин аудиторних занять. З них 8 годин лекцій, 10 годин практичних занять та 72 години самостійної роботи.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Інтегральна компетентність: ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК): ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людині громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>

ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.

ФК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

ФК16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

ФК20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

	<p>ПРН8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.</p> <p>ПРН9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.</p> <p>ПРН10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.</p> <p>ПРН12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.</p> <p>ПРН15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.</p> <p>ПРН18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад;використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.</p> <p>ПРН21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.</p>
Ключові слова	Соціально-правовий захист, соціальне забезпечення, соціальний захист, нормативно-правові документи, закон, права людини
Формат курсу	Очний/заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на компетентностях, сформованих у процесі вивчення навчальної дисципліни: «Вступ до спеціальності», «Основи соціалізації особистості», «Деонтологія соціальної роботи», які є достатніми для осмислення змістових характеристик основ соціального та правового захисту клієнтів у соціальній роботі, розуміння об'єктів та клієнтів соціальної роботи, її інфраструктури та антидискримінаційних практик, спрямованих на відновлення та підтримання прав людини.

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, дослідницький, пошуковий (евристичний), проблемного викладу навчального матеріалу, інтерактивні та методи активізації навчання (бесіда, мозковий штурм, дискусія, робота в парах/групах тощо), наочні (презентації, демонстрація відеоматеріалів), робота з навчально-методичною літературою.</p>
<p>Необхідні обладнання</p>	<p>Під час викладання навчальної дисципліни використовуються: комп'ютер, мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: Впродовж семестру:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття: 15 занять по 3 балів кожне (45 балів), • семінарські заняття: 1 заняття по 5 балів (5 балів), <p>Іспит – 50 балів</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що завдання самостійної роботи до кожної теми, виконані здобувачами вищої освіти, будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання запланованих видів навчальної роботи та двох колоквиумів.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни перевіряється шляхом усного опитування, поточного контролю знань, оцінки умінь аналізувати проблемні ситуації шляхом вирішення практичних завдань. Водночас обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час семінарського заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання.</p>

Питання до іспиту

Основи соціально-правового захисту особистості

1. Теоретичні основи соціально-правового захисту особистості. Соціальний захист як галузь права і науки.
2. Соціальна робота як механізм дотримання прав людини. Ретроспектива становлення соціально-правового захисту окремих соціальних груп.
3. Розуміння понять «права», «соціальний захист», «соціальне забезпечення», «соціально-правова політика». Місце соціально-правового захисту у сучасній соціальній роботі. Історія становлення перших нормативно-правових документів, що регулюють право на соціальний захист особистості.
4. Права людини у контексті міжнародної та державної політики. Міжнародні нормативно-правові акти ООН, які визначають права людини. Нормативно-правові документи, що регулюють права людини в Україні.
5. Роль держави та міжнародних організацій у становленні та дотриманні прав людини у широкому контексті. Міжнародні нормативно-правові документи, які визначають права людини: Конвенція ООН «Про права людини», Декларація ООН «Про права людини».
6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права та Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права.
7. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1979). Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують людську гідність, видів поводження і покарання (1984).
8. Конвенція про захист прав усіх працівників-мігрантів і членів їх сімей.
9. Конвенція про права людей з інвалідністю (2006).
10. Конвенція для захисту осіб від насильницьких зникнень (2006).
11. Конституція України та державна політика України в рамках забезпечення прав населення на соціально-правовий захист.
12. Місце та роль Міжнародної організації праці (МОП) у формуванні сучасних моделей законодавства України у сфері соціального захисту різних категорій населення.
13. Зміст соціальних прав людини та їх державне забезпечення. Характеристика основної форми права в Україні: ієрархія законів в системі законодавства України.
14. Соціальний захист та забезпечення: стан законодавчої бази в Україні щодо забезпечення права на отримання соціальних послуг та їх види.
15. Право на охорону здоров'я та одержання соціальної допомоги громадянами України.
16. Забезпечення права на освіту (Закону України «Про освіту»: права, обов'язки, пільги і гарантії учасників освітнього процесу, право на спеціальну та інклюзивну освіту дітей з особливими

	<p>потребами).</p> <ol style="list-style-type: none"> 17. Законодавче забезпечення житлових та майнових прав людини та майнові та житлові права дітей: роль та завдання соціальної роботи. Забезпечення соціальним житлом вразливих категорій населення. 18. Міжнародні механізми соціально-правового захисту та охорони дитинства: Конвенція про права дитини (1989) та Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (2010). 19. Права дітей у законодавстві України: огляд нормативно-правової бази. 20. Соціально-правові механізми захисту дітей з числа дітей-сиріт та дітей, що залишилися без піклування батьків: особливості діяльності соціального працівника щодо захисту прав та інтересів дітей-сиріт. 21. Право на соціальних захист національних меншин та етнічних груп на міжнародному та державному рівні. Боротьба з расизмом і нетерпимістю. 22. Соціально-правові механізми захисту національних меншин (Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних і мовних меншин, Рамкова конвенцією про захист національних меншин, Європейська хартія регіональних мов або мов меншин). 23. Діяльність Європейської комісії проти расизму та нетерпимості (ЄКРН та діяльність Верховного комісара у справах національних меншин. Закон України «Про національні меншини». 24. Законодавче підґрунтя міжнародної та державної політики, що регулює захист осіб з інвалідністю та осіб, що мають проблеми зі здоров'ям та право на соціальне забезпечення: огляд нормативно-правової бази. 25. Соціально-правовий захист осіб, що постраждали внаслідок техногенних чи екологічних катастроф (на прикладі ЧАЕС). 26. Соціально-правовий захист осіб з рідкісними захворюваннями. Особливості законодавчої бази щодо захисту прав ВІЛ/СНІД хворих. 27. Правове забезпечення соціальної підтримки людей похилого віку та самотніх. Пенсійне законодавство України. 28. Особливості законодавчої бази щодо захисту військовослужбовців та учасників бойових дій. Соціально-правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей в умовах воєнного стану в Україні. 29. Правові основи соціального захисту прав жінок. Соціальний захист та охорона материнства. Законодавство щодо регулювання зайнятості жінок. Основи сімейного законодавства 30. Нормативно-правова база соціального захисту молоді.
--	--

	<ol style="list-style-type: none"> 31. Типологія сімей та соціальні норми, які регламентуються міжнародною та державною політикою. 32. Соціально-правовий захист дітей, евакуйованих із території бойових дій. Захист дітей з числа евакуйованих з зони бойових дій від торгівлі людьми та інших форм експлуатації. 33. Порушення прав дитини у умовах військового стану. 34. Нормативно-правове підґрунтя захисту прав осіб, що не мають місця постійного проживання. 35. Соціально-правові засади захисту прав внутрішньо-переміщених осіб та осіб, евакуйованих з території бойових дій. 36. Соціальний захист та забезпечення біженців, мігрантів та емігрантів, в тому числі трудових. Протидія торгівлі людьми: нормативно-правові аспекти. 37. Основи соціально-правового захисту в умовах ратифікації Україною Стамбульської конвенції. 38. Соціально-правовий захист населення в умовах військового стану в Україні. 39. Діяльність Комісаріату з прав людини Ради Європи та Європейського суду з прав людини. 40. Діяльність Міжнародного кримінального суду (МКС) в Гаазі та розслідування злочинів відповідальних за геноцид, воєнні злочини і злочини проти людяності.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК

Схема курсу

№	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
МОДУЛЬ І. МІЖНАРОДНІ ТА ДЕРЖАВНІ СТАНДАРТИ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ЛЮДИНИ					
1	<p>Тема 1. Теоретичні основи соціально-правового захисту особистості. Соціальний захист як галузь права і науки. Соціальна робота як механізм дотримання прав людини. Ретроспектива становлення соціально-правового захисту окремих соціальних груп.</p> <p>Розуміння понять «права», «соціальний захист», «соціальне забезпечення», «соціально-правова політика». Місце соціально-правового захисту у сучасній соціальній роботі. Історія становлення перших нормативно-правових документів, що регулюють право на соціальний захист особистості.</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 2 год.</p>	<p>Основна: 1,2,3,5</p> <p>Додаткова: 6,7,8</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Практичне заняття: Розкрити питання у форматі презентації. Дискусійна панель-обговорення.</p> <p>1.Історія розвитку соціального захисту в світі. 2.Етапи становлення соціального захисту.</p> <p>Самостійна робота, 2 год. Заповнити глосарій у системі Moodle, вписавши нові терміни та визначення («права», «соціальний захист», «соціальне забезпечення», «соціально-правова політика»).</p>	1 тиждень
2-3	<p>Тема 2-3. Права людини у контексті міжнародної та державної політики.</p>	<p>Лекція, 4 год</p>	<p>Основна: 1,3,5</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p>	2-3 тиждень

	<p>Міжнародні нормативно-правові акти ООН, які визначають права людини. Нормативно-правові документи, що регулюють права людини в Україні.</p> <p>Роль держави та міжнародних організацій у становленні та дотриманні прав людини у широкому контексті. Міжнародні нормативно-правові документи, які визначають права людини: Конвенція ООН «Про права людини», Декларація ООН «Про права людини». Міжнародний пакт про громадянські і політичні права та Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1979). Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують людську гідність, видів поводження і покарання (1984). Конституція України та державна політика України в рамках забезпечення прав населення на соціально-правовий захист.</p>	<p>Практичне заняття, 4 год.</p> <p>Самостійна робота, 2 год.</p>	<p>Додаткова: 7,8, 10,16</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Практичне заняття у форматі «мозкового штурму» на теми: «Розвиток та становлення соціального страхування в світовій спільноті». «Місце соціального страхування в системі соціального захисту та соціальної допомоги» Самостійна робота, 2 год. Підготовка до практичного заняття.</p>	
4	<p>Тема 4. Місце та роль Міжнародної організації праці (МОП) у формуванні сучасних моделей законодавства України у сфері соціального захисту різних категорій населення.</p> <p>Соціальні норми прав, визначені Міжнародною організацією праці та механізми їх забезпечення. Конвенції та Рекомендації МОП та їх впровадження в вирішення питань соціально-правового захисту особистості в Україні.</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p>	<p>Основна: 5,6</p> <p>Додаткова: 3, 10, 18</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Практичне заняття (формат – дискусійна панель) на теми: 1. Соціальний захист прав неповнолітніх нормами законодавства про працю. 2. Соціальний захист осіб з інвалідністю та осіб пенсійного віку в рамках законодавства про працю. 3. Соціальний захист</p>	4 тиждень

		Самостійна робота, 2 год.		материнства при трудовій діяльності. Самостійна робота, 2 год. Підготовка до практичного заняття.	
5-6	Тема 5-6. Законодавчі акти та нормативно-правове підґрунтя забезпечення основних прав та інтересів населення України. Зміст соціальних прав людини та їх державне забезпечення. Характеристика основної форми права в Україні: ієрархія законів в системі законодавства України. Соціальний захист та забезпечення: стан законодавчої бази в Україні щодо забезпечення права на отримання соціальних послуг та їх види. Законодавче забезпечення діяльності соціального працівника щодо здійснення соціально-правового захисту населення. Право на охорону здоров'я та одержання соціальної допомоги громадянами України.	Лекція, 4 год Практичне заняття, 4 год. Самостійна робота, 2 год.	Основна: 2, 4, 5 Додаткова: 7,10,14,16 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції. Практичне заняття. Розкрити питання: Забезпечення права особистості на освіту. (Закону України «Про освіту»: права, обов'язки, пільги і гарантії учасників освітнього процесу. Право на спеціальну та інклюзивну освіту дітей з особливими потребами). Законодавче забезпечення житлових та майнових прав людини та майнові та житлові права дітей: роль та завдання соціальної роботи. Забезпечення соціальним житлом вразливих категорій населення. Самостійна робота, 2 год. Підготовка до практичного заняття.	5-6 тиждень
МОДУЛЬ II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОКРЕМИХ СОЦІАЛЬНИХ ГРУП					
7.	Тема 7. Міжнародні та державні нормативно-правові акти, що регулюють соціально-правовий захист дитинства. Соціально-правові механізми захисту дітей з числа дітей-сиріт та	Лекція, 2 год Семінарське	Основна: 4,5 Додаткова: 1, 9, 12, 13, 15	Опрацювати матеріали лекції. Семінар.	7 тиждень

	<p>дітей, що залишилися без піклування батьків. Міжнародні механізми соціально-правового захисту та охорони дитинства: Конвенція про права дитини (1989) та Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (2010). Права дітей у законодавстві України: огляд нормативно-правової бази. Соціально-правові механізми захисту дітей з числа дітей-сиріт та дітей, що залишилися без піклування батьків: особливості діяльності соціального працівника щодо захисту прав та інтересів дітей-сиріт.</p>	<p>заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 2 год.</p>	<p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Розкрити питання: 1. Соціально-правовий захист дітей, евакуйованих із території бойових дій. 2. Захист дітей з числа евакуйованих з зони бойових дій від торгівлі людьми та інших форм експлуатації. 3. Порушення прав дитини у умовах військового стану. Самостійна робота, 2 год. Підготовка до практичного заняття.</p>	
8.	<p>Тема 8. Право на соціальних захист національних меншин та етнічних груп на міжнародному та державному рівні. Боротьба з расизмом і нетерпимістю. Соціально-правові механізми захисту національних меншин (Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних і мовних меншин, Рамкова конвенція про захист національних меншин, Європейська хартія регіональних мов або мов меншин). Діяльність Європейської комісії проти расизму та нетерпимості (ЄКРН та діяльність Верховного комісара у справах національних меншин). Закон України «Про національні меншини».</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 2 год.</p>	<p>Основна: 1,2,4 Додаткова: 6, 7, 17 Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Розробити презентацію (робота в групах) «Основи соціально-правового захисту національних меншин: міжнародні та державні аспекти» (20 слайдів). Самостійна робота, 2 год. Підготовка до практичного заняття.</p>	8 тиждень
9.	<p>Тема 9. Соціально-правовий захист осіб та дітей з інвалідністю: інклюзивні практики. Захист прав осіб, що мають рідкісні захворювання. Законодавче підґрунтя міжнародної та державної політики, що регулює захист осіб з інвалідністю та осіб, що мають проблеми зі здоров'ям та право</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p>	<p>Основна: 4, 5 Додаткова: 2, 10, 13, 18, 19 Інтернет-ресурси Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Розробити презентацію (робота в групах): «Соціальні гарантії для осіб з інвалідністю та осіб з</p>	9 тиждень

	<p>на соціальне забезпечення: огляд нормативно-правової бази.</p> <p>Соціально-правовий захист осіб, що постраждали внаслідок техногенних чи екологічних катастроф (на прикладі ЧАЕС).</p> <p>Соціально-правовий захист осіб з рідкісними захворюваннями. Особливості законодавчої бази щодо захисту прав ВІЛ/СНІД хворих та соціальних та медичних працівників.</p>	Самостійна робота, 2 год.		інвалідністю внаслідок війни».	Самостійна робота, 2 год. Підготовка до практичного заняття.	
10	<p>Тема 10. Основи соціально-правового захисту осіб похилого віку. Соціальне та пенсійне забезпечення.</p> <p>Правове забезпечення соціальної підтримки людей похилого віку та самотніх. Пенсійне законодавство України. Види пенсій: пенсія за віком, дострокова пенсія безробітним, пільгова пенсія, пенсія за особливі умови праці. Соціальне обслуговування людей похилого віку та самотніх.</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 2 год.</p>	<p>Основна: 2,4,5,6</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	Опрацювати матеріали лекції.	Розробити презентацію (робота в групах): «Соціальні засади правового захисту осіб похилого віку» Самостійна робота, 2 год. Підготовка до практичного заняття.	10 тиждень
11	<p>Тема 11. Соціальний захист військовослужбовців, учасників бойових дій та членів їх родин.</p> <p>Особливості законодавчої бази щодо захисту військовослужбовців та учасників бойових дій. Соціально-правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей в умовах воєнного стану в Україні.</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 2 год.</p>	<p>Основна: 5,6</p> <p>Додаткова: 4, 9</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	Опрацювати матеріали лекції.	Розробити презентацію (робота в групах): «Соціальний захист та забезпечення військовослужбовців, учасників бойових дій та членів їхніх сімей» Самостійна робота, 2 год. Опрацювати нормативно-правову бази та актуальних питань соціального захисту військовослужбовців, осіб,	11 тиждень

				що вважаються зниклими безвісті, осіб, що перебувають в полоні та членів їх сімей в умовах поточної ситуації в період воєнного стану в Україні.	
12	<p>Тема 12. Основи соціально-правового захисту жінок: гендерна рівність та недискримінація. Соціально-правовий захист сім'ї.</p> <p>Правові основи соціального захисту прав жінок. Соціальний захист та охорона материнства. Законодавство щодо регулювання зайнятості жінок. Основи сімейного законодавства</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p>	<p>Основна: 1,2,3</p> <p>Додаткова: 3, 5, 8, 11</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Розробити презентацію (робота в групах): «Гендерна рівність: аспекти нормативно-правового регулювання прав жінок»</p>	12 тиждень
13	<p>Тема 13. Соціально-правовий захист прав молоді та сім'ї нормами законодавства.</p> <p>Нормативно-правова база соціального захисту молоді. Типологія сімей та соціальні норми, які регламентуються міжнародною та державною політикою.</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 2 год.</p>	<p>Основна: 1,2,3</p> <p>Додаткова: 3, 5</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Розробити презентацію (робота в групах, тема на вибір):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-правові аспекти захисту молоді. 2. Основи соціально-правової захищеності сімей за типологією (багатодітна, малозабезпечена, неповна, сім'я у складних життєвих обставинах). <p>Самостійна робота, 2 год.</p> <p>Підготувати питання: «Технології соціально-правового консультування дітей та молоді».</p>	13 тиждень

14	<p>Тема 14. Основи соціально-правового захисту осіб, що перебувають у складних життєвих обставинах: безпритульних та бездомних осіб.</p> <p>Безпритульність та бездомність як складне соціальне явище. Нормативно-правове підґрунтя захисту прав осіб, що не мають місця постійного проживання.</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота ,2 год.</p>	<p>Основна: 4, 5, 6</p> <p>Додаткова: 10</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Розглянути моделі соціальної роботи із захисту прав осіб із числа бездомних та безпритульних. Здійснити аналіз нормативно-правового регулювання соціального захисту бездомних та безпритульних осіб. Самостійна робота, 2 год. Підготовка до практичного заняття.</p>	14 тиждень
15	<p>Тема 15. Соціальний захист прав біженців, внутрішньо переміщених осіб та переселенців. Соціально-правові аспекти підтримки мігрантів та емігрантів.</p> <p>Соціально-правові засади захисту прав внутрішньо-переміщених осіб та осіб, евакуйованих з території бойових дій. Соціальний захист та забезпечення мігрантів та емігрантів, в тому числі трудових. Протидія торгівлі людьми: нормативно-правові аспекти.</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 4 год.</p>	<p>Основна: 4,5</p> <p>Додаткова: 1, 9,12, 15</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Практичне заняття у форматі дискусійної панелі. Підготувати презентацію на тему: «Тимчасовий захист та статус біженця в умовах воєнного конфлікту в Україні» Самостійна робота, 4 год Підготовка до практичного заняття. Розглянути Е-цифровий соціальний захист біженців та внутрішньо переміщених осіб на прикладі додатку «Дія».</p>	15 тиждень
16	<p>Тема 16. Сучасні моделі соціально-правового захисту особистості в Україні.</p>	<p>Лекція, 2 год</p>	<p>Основна: 4,5,6</p> <p>Додаткова:</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p>	16 тиждень

	<p>Основи соціально-правового захисту в умовах ратифікації Україною Стамбульської конвенції. Соціально-правовий захист населення в умовах військового стану в Україні. Діяльність Комісаріату з прав людини Ради Європи та Європейського суду з прав людини. Діяльність Міжнародного кримінального суду (МКС) в Гаазі та розслідування злочинів відповідальних за геноцид, воєнні злочини і злочини проти людяності.</p>	<p>Практичне заняття, 2 год.</p>	<p>3, 6,7,11 Інтернет-ресурси</p>	<p>Практичне заняття Здійснити аналіз основних положень Стамбульської конвенції та представити у форматі презентації.</p>	
--	--	----------------------------------	---------------------------------------	---	--